

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีชื่อย่อว่า สป.กทม. สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานบริหารการศึกษาที่ตั้งขึ้นเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและระบบบริหารการประถมศึกษาแห่งชาติ เมื่อ 1 ตุลาคม 2523 ตามพระราชบัญญัติโอนกิจการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและโรงเรียนประถมศึกษา ของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ (2523)

สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานบริหารการประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในส่วนกลาง มีโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด จำนวน 37 โรงเรียน ซึ่งเดิมเป็นโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 35 โรงเรียน ต่อมาในปีการศึกษา 2525 และ 2529 ได้มีการจัดตั้งโรงเรียนขึ้นอีก 2 โรงเรียนตามลำดับคือ โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ และโรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี) โรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 37 โรงเรียนดังกล่าวนี้ แบ่งออกเป็น 5 กลุ่มโรงเรียน ตามหลักเกณฑ์ของระเบียบว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งได้แก่อุ่มทวาราวดี กลุ่มอโยธยา กลุ่มสุโขทัย กลุ่มกรุงธนและกลุ่มรัตนโกสินทร์ (สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร [สป.กทม.], 2532)

ลักษณะพิเศษของสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครที่แตกต่างจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอื่น คือ

1. ตั้งอยู่ในแหล่งวิทยาการ
2. ไม่มีสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ

3. กลุ่มโรงเรียนเป็นกำลังสำคัญในการ เร่งรัดคุณภาพของโรงเรียนทุกโรงเรียนภายในกลุ่ม
  4. โรงเรียนในสังกัดเป็นโรงเรียนที่ส่งวนไว้เพื่อทำการทดลองวิจัย
  5. ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีวุฒิสูงและมีประสบการณ์มาก
  6. ผู้ปกครองเน้นการส่งบุตรหลานเข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา
- (สป.กทม., 2533)

การจัดการประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร นอกจากหน่วยงานสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครแล้ว ยังมีโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดหน่วยงานอื่น ๆ อีก คือ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา โรงเรียนสาธิตของวิทยาลัยครู และมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั้งนี้ อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครจึงไม่เพียงแต่บริหารโรงเรียนในสังกัด จำนวน 37 โรงเรียนเท่านั้น แต่ยังได้ประสานงานการรับเด็กเข้าเรียนกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่จัดการศึกษาในระดับเดียวกันอีกด้วย (สป.กทม., 2532)

สรุปผลการจัดการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครจากแผนพัฒนาการศึกษา (2532) ดังนี้

ค่านปริมาณ

การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา จำนวนนักเรียน

ทั้งสิ้น 50,172 คน

ค่านคุณภาพ

ในค่านการพัฒนาคุณภาพนักเรียนนั้น ถือว่าเป็นภารกิจหลักที่สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งได้กำหนดมาตรการไว้ 4 มาตรการ คือ มาตรการการนิเทศติดตาม มาตรการการบริหาร มาตรการการเรียนการสอนและมาตรการการประเมินผล

ในค่านปัญหาและความต้องการมี ดังนี้

1. การจัดการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กวัยก่อนเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ ยังไม่สนองความต้องการของชุมชน
2. การรับเด็กในวัยเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับเข้าโรงเรียนประถมศึกษา ยังทำได้ไม่ทั่วถึง
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้
4. ขาดการวิจัยทางการศึกษา
5. ขาดหนังสือเอกสารประกอบการเรียนการสอน และสื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์ที่ทันสมัยในการพัฒนาการเรียนการสอน
6. สุขภาพอนามัยของนักเรียนจำนวนหนึ่งยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมอนามัย
7. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ที่กำหนดไว้บางประการ เช่น จริยธรรม การรักษาเอกลักษณ์ไทย ระเบียบวินัย การปฏิบัติตนตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และกีนีสัยและทักษะนิสัยเบื้องต้นต่อการพัฒนาเศรษฐกิจยังไม่เห็นเด่นชัด
8. การกระจายบุคลากรยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการข้าราชการครูกำหนด รวมทั้งอาคารสถานที่ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ ยังไม่เพียงพอตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
9. บุคลากรบางส่วนปฏิบัติงานไม่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียน
10. การบริหารงานยังขาดกลยุทธ์การดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ทำให้การปฏิบัติงานไม่บังเกิดผลเท่าที่ควร ขาดการกำกับงานอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครได้แนวทางการประกอบการพิจารณากำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมายและการดำเนินงานในแผนเร่งรัดคุณภาพการประถมศึกษา ปีการศึกษา 2533 เกี่ยวกับการนี้เทศไว้ คือ ควรใช้มาตรการการนี้เทศ ติดตาม โดยเน้นการนี้เทศภายในโรงเรียนเพื่อแก้ไขปัญหการเรียนการสอนกลุ่มประสบการณที่พบว่าเป็นปัญหา และพัฒนาหรือคงสภาพกลุ่มประสบการณที่ไม่เป็นปัญหาในทุกระดับชั้น

เนื่องจากปัจจุบันจำนวนศึกษานี้เทศกมีน้อย จากรายงานการพัฒนาระบบการ

นิเทศและติดตามผล หน่วยศึกษานิเทศก์ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ [สพช.], 2532) จำนวนศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ระดับต่าง ๆ มี 3,552 ตำแหน่ง ซึ่งถ้าจะเปรียบเทียบกับโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศ จำนวนสามหมื่นกว่าโรงเรียนแล้ว กล่าวได้ว่าจำนวนศึกษานิเทศก์ปัจจุบันยังไม่สอดคล้องกับจำนวนโรงเรียน ฉะนั้น บทบาทนี้จึงต้องตกอยู่กับผู้นิเทศคือ ผู้บริหารการศึกษาทุกระดับ ศึกษานิเทศก์ ครูวิชาการกลุ่ม หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ หัวหน้าสายชั้น และผู้รับการนิเทศ คือ ครูผู้สอน ซึ่งทั้งสองฝ่ายจะต้องมีความเข้าใจซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี เพื่อที่จะร่วมงานกัน บรรยาการการนิเทศการศึกษาจะแจ่มใสขึ้น

จะเห็นได้ว่าจำนวนศึกษานิเทศก์มีไม่เพียงพอกับจำนวนโรงเรียนและสำนักงาน การประถมศึกษากรุงเทพมหานครก็มีลักษณะที่แตกต่างจากสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดอื่น ๆ ตามที่กล่าวมาแล้ว ดังนั้น ผู้บริหารทุกระดับ โดยเฉพาะโรงเรียนประถมศึกษาได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ รวมทั้งครูผู้สอนจะต้องร่วมมือกันในการดำเนินงานเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน ด้วยเหตุนี้ การดำเนินงานเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน ของโรงเรียนประถมศึกษาจะมีความสำคัญมากขึ้น เพราะผู้ทำหน้าที่นิเทศเป็นผู้ที่อยู่ในโรงเรียนของตนอยู่แล้ว จึงย่อมจะมองเห็นปัญหาและดูทางที่จะดำเนินงานเกี่ยวกับการนิเทศให้ได้ผลดีที่สุด

การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ยังคงเน้นและให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาไว้ในระดับสูง เช่นเดียวกับแผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 5 โดยได้กำหนดการดำเนินงานเกี่ยวกับการนิเทศ ติดตาม ควบคุม กำกับ และ ประเมินผลไว้ ดังนี้

1. มาตรการดำเนินงาน

1.1 ด้านคุณภาพ กำหนดให้หน่วยงานในสังกัดแต่ละระดับจัดทำแผนนิเทศ ติดตาม ควบคุม กำกับ การปฏิบัติงานของโรงเรียน เพื่อให้การดำเนินงานจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามกระบวนการที่หลักสูตรกำหนด

1.2 คำนับบริหารและสนับสนุน ให้จัดตั้งคณะกรรมการกลางเพื่อทำหน้าที่ในการวางแผน นิเทศ ติดตาม ควบคุม กำกับ และประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานแต่ละระดับ

2. กลยุทธ์ในการดำเนินงาน

ในการเร่งรัดคุณภาพนักเรียนได้กำหนดกลยุทธ์เกี่ยวกับการนิเทศ ติดตาม ควบคุม กำกับและประเมินผลไว้ดังนี้ "ให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานทางด้านนิเทศ ติดตาม ควบคุม กำกับและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง ทั้งเน้นการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อส่งผลการพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างแท้จริง" (สปช., 2530)

ความจำเป็นในการนิเทศภายในโรงเรียน

หน่วยศึกษานิเทศก์ (สปช., 2533) ได้กล่าวถึงความจำเป็นในการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ ดังนี้

1. ศึกษาพิเศษกโดยตำแหน่งมีจำนวนจำกัด ไม่สนองความต้องการการนิเทศภายในโรงเรียนต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึง
2. สภาพปัญหาและความต้องการของแต่ละแห่งไม่เหมือนกัน จึงเป็นการยากที่ศึกษานิเทศก์จากภายนอกจะรู้สภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียนที่แท้จริงได้ การสนองความต้องการจึงเป็นไปได้ยาก
3. ในสภาพปัจจุบันบุคลากรในโรงเรียนส่วนใหญ่มีความรู้ ความสามารถเพียงพอ บางคนมีความชำนาญเฉพาะสาขาอีกด้วย จึงสมควรได้ใช้ทรัพยากรเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด
4. เป็นการสอดคล้องกับปรัชญา หลักการ และวิธีการของการนิเทศสมัยปัจจุบันที่ว่า การนิเทศเกิดขึ้นโดยความร่วมมือซึ่งกันและกัน ไม่ใช่จะต้องมีคนมาช่วยช้อยู่ตลอดเวลา
5. บุคลากรในโรงเรียนมีความคุ้นเคยกันอยู่แล้ว และทราบปัญหาการเรียนการสอนในโรงเรียน จึงสามารถให้ความช่วยเหลือได้สะดวกกว่าบุคลากรภายนอกโรงเรียน

นอกจากนี้ อาคม จันทสุนทร (2519) ได้กล่าวไว้ว่า การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ก่อให้เกิดผลดีในการดำเนินงานของโรงเรียนหลายประการ คือ

1. เป็นการช่วยเหลือส่งเสริมกำลังของศึกษานิเทศก์และผู้บริหารการศึกษา ซึ่งมีไม่เพียงพอที่จะนิเทศการศึกษาได้ทั่วถึง
2. การนิเทศโดยบุคคลากรในโรงเรียนนั้น ผู้นิเทศเป็นผู้ใกล้ชิดกับปัญหาที่มีอยู่ในโรงเรียน ย่อมมีความรู้ในปัญหาได้ดี และสามารถแก้ไขได้ตรงจุดกว่าที่จะให้คนภายนอกมานิเทศ
3. ผู้นิเทศภายในโรงเรียนมีความคุ้นเคยกับครูอยู่แล้ว ทำให้บรรยากาศในการนิเทศทำได้อย่างเป็นกันเอง ไม่ต้องเสียเวลาสร้างความคุ้นเคย
4. ผู้นิเทศในโรงเรียนสามารถจะติดตามการปฏิบัติงาน หรือผลงานนิเทศได้ตลอดเวลา เพราะอยู่ใกล้ชิดกัน และสามารถทำให้งานดำเนินไปถึงจุดหมายโดยไม่ขาดความต่อเนื่อง

จากความจำเป็นและผลดีที่ได้รับจากการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นข้อคิดที่แสดงให้เห็นว่า การนิเทศการศึกษาที่จะให้ได้ผลดีถึงครูผู้สอนโดยตรงในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ควรให้มีการดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนขึ้นเอง

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดนี้ยังไม่มีผู้วิจัยไว้ ผู้วิจัยซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีความสนใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน จึงมีความประสงค์จะทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาการดำเนินงานเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนตามแนวทางการเร่งรัดคุณภาพการประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร" ทั้งนี้ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการจัดการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลให้มีประสิทธิภาพพร้อมทั้งเป็นแนวทางในการทำวิจัยครั้งต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนตามแนวทาง

การเร่งรัดคุณภาพการประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

2. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนตามแนวทางการเร่งรัดคุณภาพการประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

คำถามที่ต้องการคำตอบ

1. การดำเนินงานเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา มีการดำเนินงานอย่างไร

2. การดำเนินงานเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา มีปัญหาอะไรบ้าง

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการดำเนินงานเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนตามแนวทางการเร่งรัดคุณภาพการประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2533 โดยมีผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ทั้ง 5 กลุ่ม ตามโครงสร้างของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในสังกัดดังกล่าว

2. การวิจัยครั้งนี้ใช้กรอบการดำเนินงานของหน่วยศึกษานิเทศก์ (สปช., 2527) ซึ่งได้นำมาใช้เป็นแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนตามแนวทางการเร่งรัดคุณภาพการประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ

- ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ
- ขั้นที่ 2 การวางแผนและกำหนดทางเลือก
- ขั้นที่ 3 การสร้างสื่อ เครื่องมือ และพัฒนาวิธีการ
- ขั้นที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศ
- ขั้นที่ 5 การประเมินและรายงานผล

คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

การดำเนินงาน หมายถึง การปฏิบัติงานตามขั้นตอนและต่อเนื่องกันอย่างมีระเบียบพร้อมด้วยเหตุผลและความเป็นไปได้

การดำเนินงานของโรงเรียนเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนตามแนวทางการเร่งรัดคุณภาพการประถมศึกษา หมายถึง การปฏิบัติงานตามขั้นตอนซึ่งประกอบด้วย การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ การวางแผนและกำหนดทางเลือก การสร้างสื่อ เครื่องมือและพัฒนาวิธีการ การปฏิบัติการนิเทศและการประเมินและรายงานผล

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง อาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการ และผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หรือผู้ทำหน้าที่รักษาการแทนในตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ หมายถึง ผู้ที่เป็นหัวหน้ารับผิดชอบกลุ่มประสบการณ์ ทั้ง 5 กลุ่ม ตามโครงสร้างของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ได้แก่ กลุ่มทักษะ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ และกลุ่มประสบการณ์พิเศษ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลให้สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการดำเนินงานนิเทศ ติดตาม ให้มีประสิทธิภาพต่อไป
2. ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลให้ผู้นิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาสามารถดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนให้ตรงตามวัตถุประสงค์ได้
3. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจหรือผู้ที่ศึกษาวิจัยในค่านี้อีกต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

การวิจัยครั้งนี้ประชากรที่ศึกษาได้แก่ ผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานนิเทศ

ภายในโรงเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 37 โรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 37 คน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ 37 คน และหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ 185 คน รวมประชากรผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 259 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ มี 2 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามการดำเนินงานเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนตามแนวทางการเร่งรัดคุณภาพการประถมศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) และแบบปลายเปิด (Open-ended)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการดำเนินงานเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) และแบบปลายเปิด (Open-ended)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) และแบบปลายเปิด (Open-ended)

ฉบับที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง (Structured Interview) มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) และแบบปลายเปิด (Open-ended) โดยศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนตามแนวทางการเร่งรัดคุณภาพการประถมศึกษาจากโครงการต่าง ๆ ที่โรงเรียนได้จัดขึ้น ซึ่งแบ่งออกได้ ดังนี้

1. กระบวนการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน โดยศึกษาเกี่ยวกับ

- 1.1 การวางแผนดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียน
- 1.2 การเตรียมบุคลากรเพื่อดำเนินโครงการ
- 1.3 การดำเนินงานและติดตามควบคุม กำกับ
- 1.4 การดำเนินงานด้านการประเมินโครงการ
- 1.5 การสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

2. ปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานตามโครงการ โดยศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 2.1 ด้านบุคลากร
- 2.2 ด้านการจัดการนิเทศ
- 2.3 ด้านงบประมาณ
- 2.4 ด้านวัสดุ อุปกรณ์

3. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามโครงการ

3. การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้าง ดังนี้

3.1 ศึกษาแผนปฏิบัติการของกลุ่มโรงเรียนและของสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พร้อมทั้งศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2 สร้างเครื่องมือโดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและนำเครื่องมือไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการนิเทศการศึกษาตรวจสอบความสมบูรณ์ และความตรงตามโครงสร้างของเครื่องมือ

3.3 นำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา

3.4 จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือไปส่งและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตอนทั้งแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ใช้วิธี
แจกแจงความถี่และหาการยลละ

6. การนำเสนอข้อมูล

ข้อมูลที่วิเคราะห์ได้นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ลำดับขั้นตอนของการเสนอผลการวิจัยออกเป็น 5 บท ดังนี้

บทที่ 1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย
คำถามที่ต้องการคำตอบ ขอบเขตของการวิจัย คำนียามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์
ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติ
ที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 2 ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ในส่วนสุดท้ายเป็น
รายการอ้างอิงและภาคผนวกรวมทั้งประวัติผู้วิจัย

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย